

34124

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : 15014783-610[1642]-134680
Konu: Yazılı Soru Önergesi

23/12/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.11.2013 tarihli ve 43452547-120.07-152132 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili Sayın Levent GÖK'ün tarafıma tevcih ettiği 7/34124 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlar aşağıda açıklanmıştır.

Bilindiği üzere, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ücretin Tarifi" başlıklı 61 inci maddesinde; *"Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlarla sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin, ödenek, tazminat, kasa tazminatı, mali sorumluluk tazminatı, tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 64 üncü maddesinde, kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanlar, özel hizmetlerde çalışan şoförler, özel inşaat sahiplerinin ücretle çalıştırdığı inşaat işçileri, gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanlar ve ücretlerinin tespitine imkan olmaması sebebiyle, Danıştay'ın müspet mütalaasıyla, Maliye Bakanlığı'nca diğer ücret kapsamına (4369 sayılı Kanun ile ibare değişikliği 1.1.1999 tarihinden itibaren) alınanların safi ücretlerinin, takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarının %25'i olacağı, anılan maddenin 2 nci fıkrasında ise, diğer ücretler için yıllık beyanname verilmeyeceği, diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bunların beyannameye ithal edilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 65 inci maddesinde ise, her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançların serbest meslek kazancı olduğu, serbest meslek faaliyetinin, sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması olduğu hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 94 üncü maddesinde, *"Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.*

1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre,

2. Yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden (Noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç);

a) 18'inci madde kapsamına giren serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden % 17,

b) Diğerlerinden % 20,

..."

hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan, 23.11.1971 tarihli ve 94 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin giriş bölümünde yapılan açıklamalarda; büyük otel, gazino, lokanta ve kulüplerde çalışmakta olup bu müesseselerden hiçbir ücret almadan sadece müşteriden servis, garson ücreti ve bahşiş gibi namlarla alınan paraların tamamı kendilerine terk edilenlerin diğer ücret olarak, çalıştıkları müesseselerden her ne nam ile olursa olsun herhangi bir ücret alınması halinde ise bunların her iki istihkakının toplamı üzerinden tevkif suretiyle vergilendirileceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda yukarıda yer verilen madde hükümleri çerçevesinde;

- Bahşiş verildiği belirtilen müzisyen, garson gibi kişilerin şahsi mesai veya mesleki bilgiye dayanarak kendi nam ve hesabına faaliyette bulunması durumunda, faaliyetin arızı ya da sürekli olduğuna bakılmaksızın ödenen bedeller üzerinden %20 oranında vergi tevkifatı yapılması,
- Faaliyetin işverene tabi ve işyerine bağlı olarak gerçekleştirilmesi durumunda söz konusu ödemelerin ücret olarak kabul edilmesi ve Gelir Vergisi Kanununun 61, 63, 94 ve 103 üncü maddeleri uyarınca vergilendirilmesi,
- Garsonların, yaptıkları hizmetler dolayısıyla doğrudan müşterilerden bahşiş olarak hizmet ifa etmeleri halinde elde ettikleri gelirin diğer ücret kapsamında değerlendirilmesi,
- Bahşişin servis bedeli olarak fatura bedellerine yansıtılması veya söz konusu eğlence veya organizasyonu düzenleyenlerce biriken bahşişlerin dağıtılması durumunda, işverenden alınan ücretin bir parçası olarak değerlendirilmesi ve ücret matrahına eklenerek vergilendirilmesi

gerekmektedir.

Ayrıca, söz konusu uygulama yeni olmayıp, 94 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin yayımlandığı 23.11.1971 tarihinden bu yana aynı şekilde uygulanmaya devam edilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı